

РЕШЕНИЕ

№ 3081

гр. София, 12.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Е СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иванка Иванова

Членове: Петър Люб. Сантиров
Теодора М. Петрова

при участието на секретаря Елеонора Анг. Георгиева
като разгледа докладваното от Петър Люб. Сантиров Въззивно гражданско дело № 20221100504808 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК

С Решение № 20000907 от 06.01.2022 г., постановено по гр. д. № 58757/2020 г. по описа на СРС, III ГО, 176 състав, частично е уважен предявеният от И. В. С. срещу Прокуратурата на Република България осъдителен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 ЗОДОВ за заплащане на сумата от 4 000, 00 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразно обвинение за престъпление по чл. 316, във вр. чл. 309, ал. 1 НК, за което е постановено оправдателно решение от 27.09.2017г. по н.а.х.д. №5046/2015г. по описа на СРС, НО, 98-ми състав, влязло в законна сила на 17.10.2017г., ведно със законната лихва, считано от 26.11.2017г. по окончателното изплащане на сумата, като искът е отхвърлен за разликата над 4 000, 00 лв. до пълния предявен размер от 15 000, 00 лв., а претенцията за законна лихва за периода от 17.10.2017г. до 25.11.2017г. като погасена по давност.

Със същото решение ответникът е осъден да заплати на ищцана на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, вр. чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 10, 00 лв., представляваща внесена държавна такса и сумата от 266, 67 лв., представляваща разноски за адвокатско възнаграждение, съразмерно с уважената част на иска

Срещу така постановеното решение в частта, с която искът е отхвърлен за разликата над уважения размер до пълния предявен размер на претендираното обезщетение е подадена въззивна жалба от ищцата И. В. С., чрез процесуалния си представител – адв. Б. М., с надлежно учредена по делото представителна власт с оплаквания за неговата неправилност поради допуснати от първоинстанционния съд нарушения на материалния закон и необоснованост на изводите. Поддържа, че съдът неправилно е определил размера на обезщетението за неимуществени вреди, като не е взел предвид продължителността на наказателния процес, както и характера и интензитета на причинените вреди. Сочи, че

волята на съда не е ясно формулирана, тъй като са налице противоречия между мотивната част на решението и постановения диспозитив по отношение на размера на дължимото се обезщетение. Моли съда да отмени решението в обжалваната му част и да уважи иска за пълния му предявен размер. Претендира разноски.

Въззиваемият ответник – Прокуратурата на Република България, в срока по чл. 263, ал. 1 ГПК не е подал отговор на въззивната жалба.

Решението не е обжалвано от ответника в частта, с която предявеният от ищцата иск е уважен за сумата от 4 000,00 лв., ведно със законната лихва, считано от 26.11.2017г. до окончателното изплащане на обезщетението, поради което същото е влязло в законна сила.

Жалбата е подадена в срока по чл. 259 ГПК, от легитимирано лице - страна в процеса, като жалбоподателят не дължи държавна такса, поради което е допустима.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбата.

Решението е валидно и допустимо, постановено в рамките на правораздавателната власт на съдилищата по граждански дела и в съответствие с основаниято и петитума на искането за съдебна защита.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира въззивната жалба за неоснователна по следните съображения:

Съгласно цитираната разпоредба на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася по правилността на фактическите и правни констатации само въз основа на въведените във въззивната жалба оплаквания, съответно проверява законосъобразността само на посочените процесуални действия и обосноваването само на посочените фактически констатации на първоинстанционния съд, а относно правилността на първоинстанционното решение той е обвързан от посочените в жалбата пороци.

Настоящата съдебна инстанция напълно споделя фактическите и правни изводи на първоинстанционния съд, поради което по силата на чл. 272 ГПК препраща към мотивите на СРС, а по конкретно наведените във въззивната жалба доводи, които очертават и предметния обхват на въззивната проверка, намира следното:

За да възникне притезателното право на увредения за обезвреждане на неимуществените и имуществените вреди, причинени му от орган на Прокуратурата на Република България вследствие на повдигане на незаконно обвинение, трябва в обективната действителност да бъдат осъществени следните материални предпоставки (юридически факти): 1) на ищца да му е повдигнато обвинение от Прокуратурата на Република България за извършено от него престъпление; 2) наказателното производство да е било прекратено поради неизвършване на деянието от обвиняемия или съдът да е оправдал подсъдимия с влязла в сила присъда, като в този случай повдигнатото му обвинение е незаконно; 3) подсъдимият да е претърпял неимуществени и имуществени вреди и 4) причинените неимуществени и имуществени вреди да са необходима, естествена, закономерна последица от повдигнатото незаконно обвинение, т.е. да е налице причинно-следствена връзка между наказателното производство, по което е било повдигнато незаконното обвинение, и причинения вредоносен резултат. Отговорността на прокуратурата за повдигане на незаконно обвинение е обективна, като тя не е предпоставена от виновното поведение на съответно длъжностно лице при прокуратурата – арг. чл. 4, предл. последно ЗОДОВ.

Тъй като решението не е обжалвано в частта, с която предявеният от ищцата иск е уважен за сумата от 4 000, 00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от наказателното преследване по наказателно производство, приключило с оправдателно решение от 27.09.2017г. по н.а.х.д. №5046/2015г. по описа на СРС, НО, 98-ми състав, влязло

в законна сила на 17.10.2017г., то със сила на пресъдено нещо е установено наличието на всички предпоставки, визирани в чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ, за ангажиране на отговорността на ответника - Прокуратурата на Република България.

Ето защо спорът пред въззивната инстанция се съсредоточава върху обстоятелството какъв е размерът на заместващото обезщетение за причинените неимуществени вреди на ищеца от незаконосъобразно повдигнатото му обвинение, определен съобразно критериите по чл. 52 ЗЗД.

Житейски е логично, а и опитните правила налагат обоснован извод, че ищцата неминуема е претърпяла неимуществени вреди от воденото срещу него наказателно производство, изразяващи се в притеснения и безпокойство, присъщи за всеки човек, подложен на наказателна репресия. За търпените неимуществени вреди сочат и изслушаните в хода на първоинстанционното производство свидетелски показания на св. Луканов, от които се установява, че пред него ищцата е споделяла своите притеснения от воденото срещу нея наказателно производство.

Съгласно установената константната съдебна практика, размерът на обезщетенията за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост след преценка на всички конкретни обективно съществуващи обстоятелства; с оглед особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи. Обстоятелства от значение за размера на обезщетението са тежестта на престъплението, за което е било повдигнато незаконно обвинение; продължителността на незаконното наказателно преследване; интензитета на мерките на процесуална принуда; броя и продължителността на извършените с негово участие процесуални действия; начинът, по който обвинението се е отразило върху пострадалия с оглед личността му и начина на живот; рефлектирало ли е обвинението върху професионалната реализация на пострадалия, на общественото доверие и социалните му контакти, отраженията в личната му емоционална сфера, здравословното му състояние и пр. фактори, които следва да се преценяват съобразно конкретните обстоятелства за всеки отделен случай. В този смисъл е и практиката на ВКС – напр. Решение № 358 от 16.01.2015 г. по гр. д. № 2026/2014 г. IV г. о. ВКС; Решение № 57 от 9.02.2016 г. на ВКС по гр. д. № 4641/2015 г., IV г. о., ГК и др.

Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 ЗЗД – по справедливост от съда, съобразно задължителните указания, дадени с ППВС № 4/23.12.1968 г. Определянето на неимуществените вреди следва да бъде извършено от съда след задължителна преценка на всички конкретни обективно съществуващи обстоятелства за точното прилагане на принципа на справедливостта по чл. 52 ЗЗД, в който смисъл е задължителната практика на ВС в т. II на ППВС № 4/1968 г. При определяне на размера на имуществените вреди следва да се вземат под внимание всички обстоятелства, които обуславят тези вреди, както и значението им за размера на неимуществените вреди. Понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие и е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението /в този смисъл Определение № 543 от 20.06.2019г., IV-то г.о., ВКС/. Поради което не би могъл да бъде прилаган единен подход само при наличие на еднакви основания за присъждане на обезщетение без оглед на конкретните факти и обстоятелства по делото.

При определяне на това заместващото обезщетение следва да се вземе предвид, че в конкретния случай престъплението, за което на ищцата е било повдигнато незаконното обвинение не е тежко по смисъла на чл. 93, т. 7 НК и по отношение на ищцата не е била взета мярка за неотклонение. Изложеното дава основание да бъде направен извод, че не е

бил същевременно засегнат нейния обичаен начин на живот, а наказателното производство е продължило в един разумен срок – общо около четири години. Релевантно за преценката на интензитета на търпените неимуществени вреди, респективно за определянето размера на обезщетението е и наличието на данни, че срещу ищцата в процесния период са били водени и други наказателни производства. Следователно, не би могъл да бъде направен сигурен и категоричен извод, че неблагоприятните последици, свързани с емоционалното състояние и затрудненията на ищцата за интегриране в обществото и проблемите в семейната среда са само и единствено пряка и непосредствена последица от реализираното спрямо нея наказателно преследване, предмет на настоящото дело.

Следва да бъде посочено, че по начало критерий за определяне на размера на обезщетението за претърпени неимуществени вреди е и влиянието, което наказателното производство е оказало върху професионалния живот. В конкретния случай обаче не са ангажирани доказателства образуваното наказателно производство да е повлияло негативно върху професионалната дейност на ищцата, поради което същото обстоятелство не би могло да бъде взето предвид при определяне на интензитета на търпените неимуществени вреди.

При съобразяване на тежестта на обвинението и развитието на наказателното производство, принципа на справедливост по смисъла на чл. 52 ЗЗД и всички събрани по делото доказателства, преценени в своята съвкупност, въззивният състав намира, че справедливото обезщетение за претърпени неимуществени вреди е в размер на 4 000, 00 лв., а предявеният иск за разликата до пълния претендиран размер от 15 000, 00 лв. е неоснователен и подлежи на отхвърляне.

С оглед на наведеното оплакване за неправилност на постановеното решение поради необоснованост на изводите следва да бъде посочено, че в действителност в мотивната част на обжалваното решение съдът е посочил непризицно, че „ищцата има право на обезщетение за вредите в размер на 10 000, 00 лв.“, но недвусмислено от следващите изречения се установява каква е волята на съда, а именно изводът за основателност на предявения иск за сумата от 4 000, 00 лв., която е намерила своето отражение и в диспозитива на решението. Настоящият състав на съда приема, че в конкретния случай е налице грешка в цифровото изписване на размера на определеното обезщетение /стр. 4 от мотивите/, която обаче не е осуетила възможността да бъде разбрана решаващата воля на съда, поради което и наведените оплаквания необоснованост на решението са неоснователни.

Доколкото други оплаквания не са наведени във въззивната жалба, в това число и по отношение на неуважената претенция за заплащане на законна лихва за забава за периода от 17.10.2017г. до 25.11.2017г. и с оглед на правилото на чл. 269, ал. 1 ЗЗД, настоящата съдебна инстанция намира въззивната жалба за неоснователна.

Тъй като изводите на въззивния съд съвпадат с възприетите от СРС по отношение размера на присъденото обезщетение, решението следва да бъде потвърдено в обжалваната част, а въззивната жалба оставена без уважение.

С оглед изхода на спора пред настоящата съдебна инстанция въззиваемият има право на разноски съгласно разпоредбата на чл. 78, ал. 3 ГПК вр. чл. 273 ГПК, но доколкото последният не е направил искане за присъждането им, съдът не следва да се произнася служебно по този въпрос.

С оглед цената на исковете, по аргумент от чл. 69, ал. 1, т. 1, вр. чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК, въззивното решение подлежи на касационно обжалване.

Така мотивиран, Софийският градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 20000907 от 06.01.2022 г., постановено по гр. д. № 58757/2020 г. по описа на СРС, III ГО, 176 състав, **в обжалваната част**, с която е отхвърлен предявеният от от И. В. С., ЕГН: ***** срещу Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. ***** осъдителен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 ЗОДОВ за заплащане на сумата над 4 000, 00 лв. до пълния претендиран размер от 15 000, 00 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразно обвинение за престъпление по чл. 316, във вр. чл. 309, ал. 1 НК, за което е постановено оправдателно решение от 27.09.2017г. по н.а.х.д. №5046/2015г. по описа на СРС, НО, 98-ми състав, влязло в законна сила на 17.10.2017г., и с която претенцията за заплащане на законна лихва за периода от 17.10.2017г. до 25.11.2017г. е отхвърлена като погасена по давност.

РЕШЕНИЕ № 20000907 от 06.01.2022 г., постановено по гр. д. № 58757/2020 г. по описа на СРС, III ГО, 176 състав, **в необжалваната част**, с която ответникът е осъден да заплати на ищцата сумата от 4 000, 00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от 26.11.2017г. по окончателното изплащане, е влязло в законна сила.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд по правилата на чл. 280 ГПК в едномесечен срок от връчването на препис на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____